

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoPs/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6222201330
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6222201330.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, právne zastúpeného JUDr. Denisou Veselou, advokátkou so sídlom D. X, XXX XX E. F. a opatrovníkom D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, o navrátenie spôsobilosti na právne úkony a o odvolaní opatrovníka z funkcie, o odvolaní A. B., Obec C., proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. VK-14Ps/9/2022-91 zo dňa 08.09.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. VK-14Ps/9/2022-91 zo dňa 08.09.2023 p
o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“, prípadne „prvostupňový súd“) rozhodol tak, že: „I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7Ps/15/2018-121 zo dňa 11.09.2019 vo výroku I. o obmedzení A. B., nar. XX.XX.XXXX v spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaného obmedzuje v spôsobilosti na právne úkony: - v rozsahu nakladania s finančnými prostriedkami nad výšku jeho mesačného príjmu, nie viac ako 500 Eur, - uzatvárania zmlúv a iných právnych úkonov, ktorých predmet plnenia presahuje 500 Eur. II. Súd z výkonu funkcie opatrovníka A. B., nar. XX.XX.XXXX odvoláva D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, ktorá bola do funkcie ustanovená uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 14Ps/5/2022-13 zo dňa 04.05.2022. III. C. A. B., nar. XX.XX.XXXX ustanovuje za opatrovníka Obec C., C. XX, 991 01 IČO: 00319546, ktorý je oprávnený a povinný zastupovať menovaného v rozsahu jeho právnych úkonov, v ktorých bol v spôsobilosti na právne úkony obmedzený. IV. Opatrovník je povinný zasielať súdu správy o A. B., nar. XX.XX.XXXX vždy k 01.06. a k 1.12. kalendárneho roka. V. Štát ani žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš, č.k. 12Ps/10/2016-109 zo dňa 30.01.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.03.2018 bol A. B. (ďalej aj len „navrhovateľ“) pozbavený spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, že nebol spôsobilý samostatne konať pred úradmi a inštitúciami, realizovať volebné právo, rozhodovať o zdravotnom stave a dobrovoľnosti hospitalizácie, uzatvárať zmluvy a poberať dôchodok, disponovať finančnými prostriedkami a majetkovými hodnotami okrem sumy 20 EUR mesačne. Za opatrovníčku mu uvedeným rozhodnutím bola ustanovená jeho matka D. B.. Svoje rozhodnutie súd podporil závermi znaleckého dokazovania znalkyne D. G. B., ktoré bolo realizované posudkom č. 58/2017 zo dňa 04.12.2017. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že menovaný v tom čase trpel ľahkou duševnou zaostalosťou s poruchami správania a emócií s hrubo narušeným úsudkom a

ľahkou sugestibilitou. Znalčka konštatovala výrazné zníženie schopnosti hospodárenia s financiami a znemožnenie bežného fungovania v sociálnej a rodinnej oblasti.

3. Na Okresnom súde Veľký Krtíš bolo vedené konanie sp. zn. 7Ps/15/2018 o vrátenie spôsobilosti na právne úkony A. B. na základe podnetu Centra právnej pomoci a súčasne konanie o odvolanie z výkonu funkcie opatrovníka. Uvedené bolo právoplatne ukončené rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš, č. k. 7 Ps/15/2018 – 121 zo dňa 11.09.2019. Súd týmto rozhodnutím zmenil pôvodný rozsudok, pričom ponechal obmedzenia menovaného v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uzatvárania zmlúv a iných právnych úkonov s predmetom plnenia neprevyšujúcim 100 EUR. Zúženie rozsahu obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony okresný súd konštatoval zo záverov znaleckého posudku D. D. H. č. 80/2019, z ktorých vyplynulo podstatné zlepšenie zdravotného stavu A. B., najmä zlepšenie úrovne sociálnych zručností a nižšej miery úsudkového deficitu. Znalec potvrdil zlepšenie zdravotného stavu menovaného prakticky vo všetkých oblastiach jeho života.

4. Na základe lekárskej správy praktického lekára pre dospelých D. D. I. ku dňu 13.10.2022 mal okresný súd naďalej potvrdenú psychiatrickú liečbu menovaného s tým, že sa jedná o osobu s výraznými poruchami správania a stredne ťažkou duševnou zaostalosťou.

5. Zo znaleckého posudku D. D. C. č. 48/2023 bolo preukázané, že u posudzovaného nenastala zmena duševného stavu, ktorá by z psychiatrického hľadiska zakladala zásadné zmeny v jeho správaní vo vzťahu k rodine, či spoločnosti v porovnaní s predchádzajúcim obdobím. Znalec, ale zaujal jednoznačné stanovisko v tom, že A. B. je schopný samostatnej autonómie, udržať liečebný režim, rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, obstarávať veci bežnej potreby, rozhodovať o mieste bývania, osobných záležitostiach, komunikovať s úradmi vykonávať volebné právo. Pokiaľ sa týka hospodárenia s vlastným majetkom, bolo u posudzovaného potvrdené zníženie kritickosti úsudku a schopnosti ovládať a posúdiť následky jeho konania. Znalec odporučil ponechať u A. B. obmedzenie rozsahu nakladania s finančnými prostriedkami nad výšku jeho mesačného príjmu, nie viac ako 200 EUR a zároveň obmedziť ho v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uzatvárania zmlúv a iných právnych úkonov s predmetom plnenia prevyšujúcim 200 EUR.

6. Na súdnom pojednávaní dňa 08.09.2023 znalec D. D. C. k vyššie uvedeným záverom posudku pripustil, že u menovaného je daný predpoklad, aby disponoval čiastkou i prevyšujúcou 200 EUR. Za rozhodujúce však považoval, aby A. B. nedisponoval väčšou majetkovou hodnotou z dôvodu ľahšej možnosti zneužitia jeho osoby.

7. Výsluchom znalca D. D. H. mal okresný súd preukázané, že u menovaného A. B. došlo k evidentnému zlepšeniu jeho sociálnych zručností bez zmeny intelektovej úrovne. Bola potvrdená dobrá adaptácia na vonkajšie prostredie. K osobe opatrovníčky D. B. znalec podotkol jej hospitalizáciu v psychiatrickej nemocnici pre závažné duševné ochorenie typu demencie bez dohľadnej prognózy zlepšenia, čím podľa znalca absentuje predpoklad pre výkon funkcie opatrovníčky v budúcnosti.

8. Na základe výsluchu navrhovateľa A. B. v súlade so závermi znalcov bola potvrdená jeho náležitá orientácia v čase a priestore, uzrozumenie o predmete konania. Potvrdil, že samostatne žije v obci C., kde vykonáva starostlivosť o starší rodičovský dom s veľkou záhradou. Udržiava sociálny kontakt so svojimi príbuznými – sestrami, ktoré žijú v Čechách a v B.. Finančne je odkázaný na stravu poskytovanú Červeným krížom, ale vykonávaním príležitostných pomocných prác dokáže zarobiť menšie finančné čiastky do 20 EUR. Samostatne obstaráva veci svojej osobnej hygieny a vedenia domácnosti. Uviedol, že v minulosti nebol účastný na žiadnych zmluvných vzťahoch z dôvodu úveru alebo pôžičky. V súčasnosti sa dokáže zamestnať na trvalý pracovný pomer.

9. Okresný súd návrh na navrátenie spôsobilosti na právne úkony posúdil podľa § 249 CMP, podľa ktorého ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší. Hmotnoprávnym východiskom pre pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je § 10 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého súd fyzickú osobu pozbaví spôsobilosti alebo obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony, ak pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony alebo je schopná robiť len niektoré právne úkony. Pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti súd zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

10. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel okresný súd k záveru, že v predmetnej veci u A. B. neboli splnené podmienky na navrátenie spôsobilosti v plnom rozsahu, teda na zrušenie rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš, č.k. 7Ps/15/2018-121 zo dňa 11.09.2019.

11. Okresný súd konštatoval, že po aktuálnom preskúmaní zdravotného duševného stavu A. B. znalcami D. D. C. a D. D. H. sa títo zhodli, že miera intelektovej výkonnosti posudzovaného v porovnaní s predchádzajúcim obdobím z psychiatrického hľadiska zostala u A. B. nezmenená, ale došlo k evidentnému zlepšeniu jeho sociálnych zručností a adaptácie na vonkajšie prostredie. Napriek zrejmému progresu po všetkých stránkach znalci konštatovali ku schopnosti A. B. ako hospodáriť a nakladať s finančnými prostriedkami zníženie kritickosti a úsudku, ako aj zníženie schopnosti ovládať svoje konanie a posúdiť eventuálne následky svojho konania. Jednoznačne z dôvodu možnej manipulácie jeho osoby bol vyslovený záver, aby bol naďalej obmedzený v možnosti disponovať s finančnými prostriedkami do výšky svojho zárobku, resp. sumou presahujúcou čiastkou 200 EUR. Za rozhodujúci činiteľ, ale bolo znalcami ustálené, aby menovaný nedisponoval väčšou majetkovou hodnotou.

12. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd sumarizoval, že psychiatrický stav menovaného nemožno považovať za prechodný, nakoľko intelektová výkonnosť u A. B. je dlhodobo bez zásadnejšej zmeny, keďže sa jedná o osobu s ľahkou duševnou zaostalosťou. Došlo k výraznému progresu v oblasti sociálnej a adaptácie na vonkajšie prostredie. Neprihádzalo preto do úvahy navrátiť spôsobilosť na právne úkony v rozsahu ako požadoval navrhovateľ, t. j. zrušenie rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš, č.k. 7Ps/15/2018 – 121 zo dňa 11.09.2019. U navrhovateľa pretrváva psychiatricky zdravotný stav, ktorý sa vyznačuje ľahkou duševnou zaostalosťou a narušenou mierou úsudku pri nakladaní s finančnými prostriedkami a majetkovými hodnotami. A. B., preto nemôže vykonávať určité právne úkony, najmä disponovať s väčšími majetkovými hodnotami alebo uzatvárať právne úkony s väčším predmetom majetkového plnenia, nakoľko je tu reálne riziko jeho ovplyvniteľnosti a zneužiteľnosti jeho osoby pri realizácii takýchto právnych úkonov.

13. Okresný súd plne so závermi znaleckého dokazovania prehodnotil mieru obmedzenia menovaného na právne úkony. Pôvodný rozsudok okresného súdu Veľký Krtíš, č.k. 7Ps/15/2018-121 zo dňa 11.9.2019 vo výroku o obmedzení spôsobilosti menovaného nepovažoval za aktuálny.

14. Pri stanovení rozsahu obmedzenia v spôsobilosti menovaného okresný súd poukázal na obsah posudku č. 48/2023 a č. 93/2019 znalca D. D. C. a D. D. H., ktorý bol ústne doplnený na pojednávaní dňa 08.09.2023. Znalci deklarovali, že navrhovateľ je schopný samostatnej autonómie, dokáže čiastočne udržať svoj liečebný režim, rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, zaobstarávať veci osobnej potreby, komunikovať s úradmi a vykonávať volebné právo. V oblasti hospodárenia so svojím majetkom pripustili s ohľadom na úroveň intelektových schopností navrhovateľa, aby disponoval čiastkou aj na úrovni 500 EUR, nie však výraznejšou majetkovou hodnotou.

15. Rozsah obmedzenia v spôsobilosti navrhovateľa bol podľa okresného súdu v súlade so skutočnosťami, ktoré plynú z výsluchu A. B., pričom bolo zjavné zlepšenie jeho zdravotného stavu. Je zrejmá dostatočná orientácia menovaného v čase a priestore, jeho schopnosť samostatne zabezpečovať starostlivosť o seba, svoju domácnosť, rodinný dom záhradu, spôsobilosť pracovnou činnosťou obstarávať finančné prostriedky v menších čiastkach. Pritom nebola potvrdená angažovanosť menovaného v úverových vzťahoch alebo pôžičkách, ani žiadne negatívne tendencie, pri nakladaní s finančnými prostriedkami. U A. B. sú dané dôvody na zmenu (zúženie) rozsahu obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony, tak ako bolo uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

16. Ustanovenou opatrovníčkou A. B. bola jeho matka D. B., nar. XX.XX.XXXX uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš, č.k. 14Ps/5/2022-13 zo dňa 04.05.2022. Podľa oznámenia primárky Psychiatrickej nemocnice v J. zo dňa 08.08.2023 okresný súd mal preukázanú hospitalizáciu opatrovníčky z dôvodu vážnosti jej zdravotného stavu na oddelení gerontopsychiatria tejto nemocnice. Znalec D. D. H. na pojednávaní potvrdil zhoršený zdravotný stav opatrovníčky pre závažné duševné ochorenie typu demencie bez dohľadnej perspektívy zlepšenia. Z hľadiska ošetrojúceho lekára u nej vylúčil možnosť vykonávania funkcie opatrovníka v budúcnosti. Zhoršený zdravotný stav je vážnym dôvodom, ktorý

ustanovenej opatrovníčke bráni realizovať jej práva a povinnosti, preto okresný súd výrokom II. tohto rozsudku opatrovníčku z funkcie odvolal.

17. Okresný súd uviedol, že keďže je A. B. naďalej obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a okresný súd z funkcie odvolal doterajšieho opatrovníka, bolo mu v súlade s § 27 ods. 2 OZ potrebné ustanoviť nového opatrovníka. Podľa § 27 ods. 3 OZ, za opatrovníka môže súd ustanoviť príbuzného fyzickej osoby alebo inú osobu, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka a ak to možné nie je, súd za opatrovníka ustanoví orgán miestnej správy alebo jeho zariadenie, ktoré je oprávnené vstupovať pod svojim menom. Z lustrácie v registri obyvateľov vyplýva, že A. B. nemá deti ani manželku, jeho súrodenci žijú v ČR alebo Bratislave a neexistujú iné blízke osoby, ktoré by mohli alebo chceli byť jeho opatrovníkom. Preto mu okresný súd v súlade s § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka mu za opatrovníka ustanovil obec C., v ktorej má trvalý pobyt, ako orgán miestnej správy.

18. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že v zmysle CMP dohliada súd na spôsob výkonu funkcie opatrovníka, pričom podľa § 93 vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z.z. uloží opatrovníkovi osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí. Výrokom IV. ustanovenému opatrovníkovi uložil povinnosť predkladať tieto správy každý rok k 01.06. a k 01.12. kalendárneho roka. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 52 CMP. Okresný súd nepriznal nárok na náhradu trov konania ani štátu, ktorý hradil trovy znaleckého dokazovania, nakoľko podľa § 251 ods. 1 CMP platí v konaní o spôsobilosti na právne úkony trovy dôkazov štát.

19. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie A. B. (ďalej aj len „odvolateľ“, príp. „navrhovateľ“) proti výrokom I., II. napadnutého rozsudku podľa § 365 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP, § 365 ods. 1 písm. f) CSP, pretože súd prvej inštancie podľa neho dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhovateľ mal za to, že okresný súd pri rozhodovaní o jeho obmedzení spôsobilosti na právne úkony nesprávne ustálil výšku finančných prostriedkov, s ktorými môže navrhovateľ nakladať. V znaleckom posudku č. 48/2023, ktorý bol v konaní vypracovaný znalcom D. D. C., ktorý je zapísaný v zozname znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR pod ev. č. 914358 – okresným súdom ustanovený znalec uviedol, že: „Pri hodnotení a porovnávaní s predchádzajúcim znaleckým posudkom D. B. sa u posudzovaného (pozn. navrhovateľa) javí vyššia a kvalitnejšia úroveň sociálnych zručností (dokázal si sám dohodnúť termín znaleckého vyšetrenia, sám docestoval, dodržal termín vyšetrenia).“ (odsek 2, str. 30 znaleckého posudku) „V oblasti hospodárenia so svojím majetkom v dôsledku zníženej kritickosti a úsudku má zníženú, hoci nie vymiznutú schopnosť ovládať a posúdiť jeho následky“ (odsek 3, str. 30 znaleckého posudku). Navrhovateľ už vo svojom vyjadrení k znaleckému posudku zo dňa 22.05.2023 apeloval, že je pre neho kľúčová výška sumy, ktorú poberá, aby s ňou mohol disponovať, pričom mal za to, že by nakladal so svojimi finančnými prostriedkami tak, aby to bolo z ekonomického hľadiska prospešné pre jeho osobu.

20. V odvolaní odvolateľ poukázal na to, že na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 08.09.2023 na Okresnom súde Lučenec, pracovisko Veľký Krtíš, súdny znalec na základe položených otázok právnu zástupkyňou odvolateľa uviedol, že od predchádzajúcich znaleckých posudkov, ktoré boli vypracované (znalecký posudok č. 93/2019 zo dňa 28.05.2019 alebo pôvodný znalecký posudok z roku 2018) došlo k evidentnému zlepšeniu sociálnych zručností. Jeho intelektuálna úroveň zostáva nemenná, avšak adaptácia navrhovateľa na vonkajšie prostredie je dobrá. Na otázku právnej zástupkyne navrhovateľa, aby sa znalec vyjadril, či v prípade, že by sa navrhovateľ zamestnal a dosahoval by príjem zo zamestnania aj vyšší ako je čiastka 500,00 Eur, bol by z hľadiska svojich duševných schopností spôsobilý s nimi disponovať? Znalec odpovedal: „Nemám kompetenciu sa vyjadriť ku konkrétnej čiastke, s ktorou by mohol navrhovateľ disponovať, ale odhadujem, že táto čiastka by mohla byť aj viac ako je čiastka 500,00 Eur.“ Navrhovateľ aj na pojednávaní uviedol, že má záujem zamestnať sa na trvalý pracovný pomer. V prípade, ak by sa navrhovateľ zamestnal, tak odhaduje, že by bol jeho príjem vyšší ako 500,00 Eur, s ktorým je oprávnený disponovať, keďže minimálna mzda na území Slovenskej republiky je na rok 2023 určená vo výške 700,00 Eur (cca 568,98 Eur po odpočítaní odvodov) a na rok 2024 vo výške 750,00 Eur, aj to len pri prvom stupni náročnosti práce.

21. Odvolateľ poukázal na to, že v súčasnosti je vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, pretože sa musel starať o svojho ťažko chorého otca, ktorý je v súčasnosti po smrti. Otec mal zlý zdravotný stav, ktorý vyžadoval celodennú starostlivosť

navrhovateľa, a to malo za následok jeho vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Navrhovateľ nepoberá dávku v nezamestnanosti a aktuálne sa ani nemôže zúčastňovať benefitov, ktoré úrad práce, sociálnych vecí a rodiny pre registrovaných uchádzačov o zamestnanie ponúka, napr. rôzne kurzy pre uplatnenie na trhu práce, čím sa zvyšuje potreba navrhovateľa nájsť si dostupné zamestnanie v čo najkratšom možnom čase. Navrhovateľ aktuálne zostal sám, jeho matka ako opatrovník je hospitalizovaná, a jej stav nemá progres sa zlepšiť, tzn. sám sa musí o seba starať, rovnako aj o rodinný dom, v ktorom býva, a preto je z jeho strany zvýšená potreba sa zamestnať a dosahovať vyšší príjem ako je 500,00 Eur. Vzhľadom k tomu, že jeho matka D. B. bola odvolaná z funkcie opatrovníka, pretože bola hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici J. pre závažné duševné ochorenie typu demencie, navrhovateľ nemá v budúcnosti vyhliadky, že by mu niekto finančne pomohol so zabezpečením jeho osobných potrieb alebo starostlivosti o dom a má za to, že suma, ktorou mu sú umožnil disponovať, je príliš nízka. V súdnom konaní bolo preukázané, že svojim konaním a správaním si do „dnešného dňa“ navrhovateľ neprivilil žiadnu ujmu alebo situáciu, ktorá by bola voči jeho osobe nepriaznivá, napr. nie sú vedené voči nemu žiadne exekúcie, ani nemá žiadne dlhy, prípadne nepožičiaval žiadne finančné prostriedky kamarátom, či rodinným príslušníkom. Pri stanovení rozsahu obmedzenia v spôsobilosti navrhovateľa okresný súd vychádzal zo znaleckých posudkov a výsluchu súdneho znalca D. D. C. na pojednávaní. Navrhovateľ sa na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 08.09.2023 vyjadril, že všetky činnosti (starostlivosť o dom, seba a práce s tým súvisiace) zvláda sám, aj keď je to pre neho trochu náročné. Okresný súd v podstate konštatoval, že navrhovateľ „je schopný samostatnej autonómie, dokáže čiastočne udržať svoj liečebný režim, rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, zaobstarávať veci osobnej potreby, komunikovať s úradmi a vykonávať volebné právo. V oblasti hospodárenia so svojim majetkom pripustili s ohľadom na úroveň intelektuálnych schopností navrhovateľa, aby disponoval čiastkou aj na úrovni 500,00 Eur, nie však výraznejšou majetkovou hodnotou.“ Navrhovateľ je toho názoru, že suma 1.200,00 Eur je v súčasnej dobe so zohľadnením inflácie primeraná suma, ktorou by vedel disponovať v rozsahu svojich možností a schopností. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony patrí k jednému z najzávažnejších zásahov do práva na súkromie. Podľa čl. 12 ods. 4 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, právny systém štátu musí rešpektovať spôsobilosť osôb so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života na rovnakom základe s ostatnými, v právnych vzťahoch musia existovať primerané a účinné záruky s cieľom zabrániť zneužitiu v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv. Tieto záruky musia byť primerané tomu, do akej miery si uvedené opatrenia vyžadujú ochranu záujmov danej osoby, musia podliehať pravidelnej a nezávislej kontrole a predchádzať, resp. zabraňovať konfliktu záujmov. Právna úprava nového Občianskeho zákonníka v ČR uvádza: „ ... k omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se týká po jeho zhlédnutí a s plným uznáním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti“ (§ 55 ČR OZ). Z § 64 ČR OZ je identifikované primárne východisko pri určení rozsahu zásahu do spôsobilosti na právne úkony tak, že toto rozhodnutie nezbavuje človeka práva samostatne právne konať v bežných záležitostiach každodenného života. Právna úprava ochrany osôb so zdravotným postihnutím by mala primárne identifikovať iné opatrenia a zásah do spôsobilosti na právne úkony má predstavovať ultima ratio.“ Z vyššie uvedeného vyplýva, že okresný súd by mal pri rozhodovaní o rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony postupovať len v nevyhnutnej miere a rozsahu. Navrhovateľ má za to, že osvedčil svoj záujem a právo disponovať sumou vyššou ako je 500,00 Eur. Navrhovateľ mal za to, že sú tu dôvody pre zmenu napadnutého rozsudku, tak že vo výroku I. tak, že sa „mení rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 7Ps/15/2018-121 zo dňa 11.09.2019 vo výroku I. o obmedzení A. B., nar. XX.XX.XXXX v spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaného obmedzuje v spôsobilosti na právne úkony: - v rozsahu nakladania s finančnými prostriedkami nad výšku jeho mesačného príjmu nie viac ako 1.200,00 Eur, 2 bod 17 odôvodnenia rozsudku Smyčková, R. Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2017, s 777- 778 5 - uzatvárania zmlúv a iných právnych úkonov, ktorých predmet plnenia presahuje 1.200,00 Eur. V ostatnej časti zostáva rozsudok nezmenený. O trovách odvolacieho konania navrhuje navrhovateľ rozhodnúť v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 396 C.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

22. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie tiež okresným súdom ustanovený opatrovník, ktorý nesúhlasil s jeho ustanovením. Mal zato, že okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane konania, aby uskutočnila jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Vyčítal okresnému súdu, že porušil povinnosť zistiť skutočný stav veci. Okresný súd sa podľa Obce C. nedostatočne vysporiadal, s tým, prečo nemožno ustanoviť ako opatrovníka niekoho z príbuzných. Podľa zistení samosprávy, A. B. má sestru D. F. s označenou adresou C. K. XXX a ďalšiu

L., pri ktorej disponuje len telefonickým kontaktom. Vzhľadom k tomu, že A. B. často vyvolával konflikty pri výkone funkcie opatrovníka zo strany Obce C., nie je tento postup vhodný. Mal zato, že by bolo vhodné dôslednejšie preskúmať skutkový a právny stav a až potom vo veci rozhodnúť.

23. Navrhovateľ sa vyjadril k podanému odvolaniu opatrovníka a uviedol, že s ním nesúhlasí. V konaní nemohli byť porušené žiadne práva opatrovníka, keďže nie je účastníkom konania a nemá oprávnenie podať proti rozsudku odvolanie. Ak s ustanovením nesúhlasí, tak môže podať návrh na jeho odvolanie, a to z vážnych dôvodov, ktoré podľa navrhovateľa, ale nepreukázal.

24. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenými subjektami - účastníkom – A. B. (§ 359 Civilného sporového poriadku) a okresným súdom ustanoveným opatrovníkom, proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolaní (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v napadnutých výrokoch (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

25. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie odvolaní, a pretože odvolací súd zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty odvolateľov nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto im dať za pravdu. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

26. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

27. Hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom, ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

28. Vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu odvolací súd poukazuje podporne a primerane na základné východiská, ktoré si osvojil a v zmysle ktorých „...Pri interpretácii a aplikácii ustanovenia § 10 Občianskeho zákonníka (pozbavovanie/obmedzovanie spôsobilosti na právne úkony) sa nemožno obmedziť iba na text zákonného predpisu, ale vždy je potrebné vziať do úvahy ústavný rozmer, ktorým je predovšetkým rešpektovanie ľudskej dôstojnosti. V medziach ústavného významu práv človeka sa pri zbavovaní/obmedzovaní spôsobilosti na právne úkony primárne sleduje záujem samotného (dotknutého) človeka a až následne záujem verejný či tretích osôb.“ (Nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 313/2012 z 28. novembra 2012)

29. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je nepochybne jedným z najzávažnejších zásahov do duševnej integrity fyzickej osoby a jej súkromia, preto je nevyhnutné, aby tieto zásahy verejnej moci boli výsledkom starostlivého a citlivého posúdenia súdu za súčasnej spolupráce s odborníkom, resp. znalcom. Tak, ako samotné skúmanie prítomnosti duševnej poruchy, ktorá má byť dôvodom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, rovnako aj rozsah právnych úkonov, ktorých sa obmedzenie týka, je otázkou, vyriešenie ktorej sa nezaobíde bez znaleckého skúmania, resp. bez odborného vyjadrenia lekára, keďže na uvedené nemá súd potrebné odborné znalosti. Preto opierajúc sa predovšetkým o názor odborníka, ktorý vo vzťahu k zistenej duševnej poruche a jej prejavom u konkrétnej osoby súd musí v rozhodnutí nastaviť rozsah obmedzenia tak, aby zabezpečil primerané, čo najmenej represívne a zároveň účinné záruky tak, aby osobe bola poskytnutá ochrana pred neuváženým konaním tejto osoby, poškozujúcim ju samotnú a pred jej prípadným zneužitím zo strany tretích osôb. Jednou zo zásad uplatňovaných pri rozhodovaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je, aby tento prostriedok ochrany zasahoval do spôsobilosti osoby na právne úkony v čo najmenšom rozsahu, pokiaľ to okolnosti prípadu dovoľujú, ale zároveň tak, aby účel opatrenia bol zachovaný. Aj v danom prípade okresný súd vychádzal predovšetkým zo zistení znalca v spojení s ďalšími dôkazmi, ktoré smerovali k posúdeniu vzťahov v rodine, t.j. iba súhrnným hodnotením všetkých individuálnych pomerov dotknutej osoby, jej sociálneho prostredia, v ktorom existuje, možno dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

30. Vyhodnotenie hmotnoprávnych predpokladov pre zásah do spôsobilosti na právne úkony, resp. jeho modifikácia si vyžaduje „kvalifikovanosť“ subjektov posudzujúcich zdravotný stav, resp. rozsah a intenzitu obmedzení, ktoré sú potrebné. Okresný súd v súlade s § 244 CMP ustanovil znalcov, vykonal znalecké dokazovanie a uskutočnil aj výsluchy znalcov na pojednávaní konanom dňa 08.09.2023.

31. V odvolaní navrhovateľ poukázal na závery znaleckého dokazovania, v zmysle ktorých v oblasti hospodárenia so svojím majetkom v dôsledku zníženej kritickosti a úsudku má zníženú, hoci nie vymiznutú schopnosť ovládať a posúdiť jeho následky (odsek 3, str. 30 znaleckého posudku) a zvýraznil, že je pre neho kľúčová výška sumy, ktorú poberá, aby s ňou mohol disponovať, pričom mal za to, že by nakladal so svojimi finančnými prostriedkami tak, aby to bolo z ekonomického hľadiska prospešné pre jeho osobu.

32. Krajský súd sa oboznámil s obsahom spisového materiálu, vykonaným dokazovaním okresného súdu a závermi z neho prijatými a nezistil relevantnosť odvolacích dôvodov A. B.. Vo vzťahu k záverom okresného súdu sa na tomto mieste zdôrazňuje, že okresný súd vyhodnotil komplexne skutočnosti pre vyhodnotenie hmotnoprávnych predpokladov pre zásah do spôsobilosti na právne úkony, resp. jeho modifikáciu, pri ktorých sa vyžaduje okrem odborného posúdenia zdravotného stavu dotknutej osoby aj súhrnné zistenie všetkých jej individuálnych pomerov, sociálneho prostredia, rodinných vzťahov. Po preskúmaní zdravotného duševného stavu A. B. znalcami D. D. C. a D. D. H., sa títo zhodli, že miera intelektovej výkonnosti posudzovaného v porovnaní s predchádzajúcim obdobím z psychiatrického hľadiska zostala nezmenená, ale došlo k evidentnému zlepšeniu jeho sociálnych zručností a adaptácie na vonkajšie prostredie. Napriek zrejmému progresu po všetkých stránkach však znalci konštatovali ku schopnosti A. B. ako hospodáriť a nakladať s finančnými prostriedkami zníženie kritickosti a úsudku, ako aj zníženie schopnosti ovládať svoje konanie a posúdiť eventuálne následky svojho konania. Jednoznačne z dôvodu možnej manipulácie jeho osoby bol vyslovený záver, aby bol naďalej obmedzený v možnosti disponovať s finančnými prostriedkami do výšky svojho zárobku, resp. sumou presahujúcou čiastkou 200 EUR (str. 30 znaleckého posudku č. 48/2023 vypracovaného znalcom D. D. C.). Tak podľa zistení okresného súdu, ako i odvolacieho súdu za rozhodujúce bolo znalcami ustálené, aby odvolateľ nedisponoval väčšou majetkovou hodnotou. Zo znaleckých posudkov jednoznačne vyplývalo nemožno považovať stav odvolateľa za prechodný, nakoľko intelektová výkonnosť u A. B. je dlhodobo bez zásadnejšej zmeny, keďže sa jedná o osobu s ľahkou duševnou zaostalosťou. Došlo k výraznému progresu v oblasti sociálnej a adaptácie na vonkajšie prostredie.

33. Neprichádzalo, preto do úvahy, nielen podľa okresného súdu, ale ani podľa odvolacieho súdu, navrátiť spôsobilosť na právne úkony v rozsahu ako požadoval navrhovateľ, t. j. zrušenie rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš, č k. 7Ps/15/2018 – 121 zo dňa 11.09.2019. Z dokazovania je jednoznačné, že u menovaného pretrváva psychiatricky zdravotný stav, ktorý sa vyznačuje ľahkou duševnou zaostalosťou a narušenou mierou úsudku pri nakladaní s finančnými prostriedkami a majetkovými hodnotami. A. B., preto nemôže vykonávať určité právne úkony, najmä disponovať s väčšími

majetkovými hodnotami alebo uzatvárať právne úkony s väčším predmetom majetkového plnenia, nakoľko je tu reálne riziko jeho ovplyvniteľnosti a zneužitelnosti jeho osoby pri realizácii takýchto právnych úkonov. Okresný súd plne so závermi znaleckého dokazovania, podľa odvolacieho súdu správne prehodnotil mieru obmedzenia odvolateľa na právne úkony. Pri stanovení rozsahu obmedzenia v spôsobilosti odvolateľa okresný súd správne poukázal na obsah posudku č. 48/2023 a č. 93/2019 znalca D. D. C. a D. D. H., spolu s ústnym doplnením na pojednávaní dňa 08.09.2023. Znalci deklarovali, že menovaný je schopný samostatnej autonómie, dokáže čiastočne udržať svoj liečebný režim, rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, zaobstarávať veci osobnej potreby, komunikovať s úradmi a vykonávať volebné právo. V oblasti hospodárenia so svojím majetkom pripustili s ohľadom na úroveň intelektových schopností navrhovateľa, aby disponoval čiastkou aj na úrovni 200 EUR (znalecký posudok), nie však výraznejšou majetkovou hodnotou. Vzhľadom na tieto závery potom odvolacia argumentácia odvolateľa, že v oblasti hospodárenia so svojím majetkom v dôsledku zníženej kritickosti a úsudku má zníženú, hoci nie vymiznutú schopnosť ovládať a posúdiť jeho následky (odsek 3, str. 30 znaleckého posudku), bola v súlade so závermi okresného súdu. Rozsah obmedzenia v spôsobilosti odvolateľa bol i v súlade so skutočnosťami, ktoré plynuli z jeho výsluchu pred okresným súdom. Súhlasí odvolací súd s okresným súdom, že je možné konštatovať zjavné zlepšenie zdravotného stavu odvolateľa, je zrejmá dostatočná orientácia odvolateľa v čase a priestore, jeho schopnosť samostatne zabezpečovať starostlivosť o seba, svoju domácnosť, rodinný dom, záhradu, spôsobilosť pracovnou činnosťou obstarávať finančné prostriedky v menších čiastkach, s tým že nebola potvrdená jeho angažovanosť v úverových vzťahoch alebo pôžičkách, ani žiadne negatívne tendencie, pri nakladaní s finančnými prostriedkami, avšak sú u neho dané dôvody na zmenu (zúženie) rozsahu obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony, tak ako bolo uvedené vo výroku I. rozsudku okresného súdu. Pri riešení tejto otázky bolo potrebné vychádzať nielen zo znaleckého dokazovania, ale aj z ostatných výsledkov dokazovania vykonaného v konaní. Posudzovať schopnosť uskutočňovať právne úkony bolo potrebné, ako správne okresný súd realizoval s prihliadnutím na všetky individuálne pomery osoby ako aj na sociálnu stránku prostredia, v ktorom existuje. Iba súhrnným hodnotením všetkých týchto okolností bolo možné dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony (obdobne NS SR sp.zn. 9 CdoR/3/2023). Je potrebné ďalej zdôrazniť, že v prípade tak závažného zásahu, akým je obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, bolo primárne potrebné sledovať záujem dotknutého odvolateľa a až následne záujem verejný, či záujem tretích osôb, pričom nie je prípustné, aby v takýchto prípadoch došlo k preferovaniu verejného záujmu alebo záujmu tretích osôb na úkor záujmu dotknutej osoby.

34. Podľa odvolacieho súdu výsledky vykonaného dokazovania okresný súd riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledkov hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil.

35. Odvolateľ v odvolaní uviedol, že „Pri hodnotení a porovnávaní s predchádzajúcim znaleckým posudkom D. B. sa u posudzovaného (pozn. navrhovateľa) javí vyššia a kvalitnejšia úroveň sociálnych zručností (dokázal si sám dohodnúť termín znaleckého vyšetrenia, sám docestoval, dodržal termín vyšetrenia).“ (odsek 2, str. 30 znaleckého posudku) „V oblasti hospodárenia so svojím majetkom v dôsledku zníženej kritičnosti a úsudku má zníženú, hoci nie vymiznutú schopnosť ovládať a posúdiť jeho následky“. Odvolací súd mal zato, že okresný súd takto zvýraznené vyhodnotenie zlepšenia zručností odvolateľa vyhodnotil, keďže svojím rozhodnutím nastavil rozsah obmedzenia spôsobom, aby zabezpečil primerané, čo najmenej represívne a zároveň účinné záruky tak, aby bola odvolateľovi poskytnutá ochrana pred neuváženým konaním poškodzujúcim jeho samotného a pred jeho prípadným zneužitím zo strany tretích osôb. Okresný súd pri svojom rozhodnutí aplikoval jednu zo zásad, t.j. aby obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, rozsah jej obmedzenia bol prostriedkom ochrany, ktorý zasahuje do spôsobilosti odvolateľa na právne úkony v rozsahu, aby bol zachovaný účel opatrenia, t.j. bola rešpektovaná zásada primeranosti zásahu do práv odvolateľa, ktorá zodpovedá jeho zdravotnému stavu a zabezpečuje mu ochranu.

36. V odvolaní navrhovateľ uviedol, že v súdnom konaní bolo preukázané, že svojim konaním a správaním si do dnešného dňa navrhovateľ neprivodil žiadnu ujmu alebo situáciu, ktorá by bola voči jeho osobe nepriaznivá, napr. nie sú vedené voči nemu žiadne exekúcie, ani nemá žiadne dlhy, prípadne nepožičiaval žiadne finančné prostriedky kamarátom, či rodinným príslušníkom. Krajský súd vo vzťahu k takto vymedzenej odvolacej námietke považuje za potrebné poukázať na úpravu § 207 ods. 1, 2 CSP. Toto ustanovenie viaže potrebu znaleckého dokazovania na situáciu, kedy rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, s tým, že podľa ods. 2 platí, že znalec sa k právnomu posúdeniu veci nevyjadruje. Vo všeobecnosti tak platí, že znalec môže zodpovedať len skutkové otázky a nesmie zodpovedať otázky právne, a preto znalcovi nie je možné vymedziť znaleckú úlohu tak, aby sa vyjadroval k otázkam, pri ktorých nejde o vedecké či odborné posúdenie konkrétnej skutočnosti, ale o právne posúdenie určitého skutkového stavu. Krajský súd v tomto smere aj v kontexte prejednávaného návrhu na obmedzenie spôsobilosti odvolateľa na právne úkony poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v konaní sp.zn. 1Cdo/87/2022, kde najvyšší súd konštatoval, že záver o tom, či žalobca je alebo nie je schopný pod vplyvom duševnej poruchy na vykonanie konkrétneho právneho úkonu, je vždy záverom právnym, a preto znalcovi neprislúcha posudzovať otázku neschopnosti vyšetrovaného vykonať konkrétny právny úkon, či otázku spôsobilosti na právny úkon, ktoré postuláty boli v postupe okresného súdu a následne i v jeho rozhodnutí dôsledne dodržané.

37. Odvolateľ v odvolaní poukázal na odpoveď znalca na ústnom pojednávaní „....Nemám kompetenciu sa vyjadriť ku konkrétnej čiastke, s ktorou by mohol navrhovateľ disponovať, ale odhadujem, že táto čiastka by mohla byť aj viac ako je čiastka 500,00 Eur.“ a tiež uviedol, že na pojednávaní zdôraznil, že má záujem zamestnať sa na trvalý pracovný pomer, odhaduje, že by bol jeho príjem vyšší ako 500,00 Eur, s ktorým je oprávnený disponovať, keďže minimálna mzda na území Slovenskej republiky je na rok 2023 určená vo výške 700,00 Eur (cca 568,98 Eur po odpočítaní odvodov) a na rok 2024 vo výške 750,00 Eur, aj to len pri prvom stupni náročnosti práce. Pri posúdení tejto odvolacej argumentácie odvolací súd uvádza, že znalec sumu 500 Eur na predmetnom pojednávaní spájal so svojím odhadom, čo v konečnom dôsledku vyplýva i z vyššie uvedenej citácie. Krajský súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 371/2010, kde ústavný súd vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu (ktoré je nepochybne rozdiel od odhadu) uviedol, že: „Zmyslom znaleckého dokazovania (odborného vyjadrenia) je ozrejmenie skutkových okolností, na posúdenie ktorých treba odborné znalosti a skúsenosti potrebné pre právne posúdenie veci. Zistenie duševného stavu osoby, o pozbavenie spôsobilosti ktorej ide, je skutkovou otázkou, ktorej zodpovedanie prioritne neprináleží súdu, ale osobe, ktorá má dostatok odborných znalostí, aby sa touto otázkou zaoberala a náležite ju aj zodpovedala a ktorá je v zmysle zákona spôsobilá takúto činnosť vykonávať“. Ústavný súd ďalej v tomto rozhodnutí uviedol, že: „Právne posúdenie veci je vždy ponechané súdu (uplatnením zásady voľného hodnotenia dôkazov) prípadne inému orgánu verejnej moci a nie súdnemu znalcovi, ktorý sa zásadne nemôže vyjadrovať k otázkam právnym, ale len skutkovým“. Podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu okresný súd i tieto uvedené postuláty vo svojom napadnutom rozsudku rešpektoval, keďže okresný súd rozhodol o výške sumy uvedenej vo výroku I. napadnutého rozsudku.

38. Ak odvolateľ poukázal v odvolaní nato, že „nepoberá dávku v nezamestnanosti a aktuálne sa ani nemôže zúčastňovať benefitov, ktoré úrad práce, sociálnych vecí a rodiny pre registrovaných uchádzačov o zamestnanie ponúka, napr. rôzne kurzy pre uplatnenie na trhu práce, čím sa zvyšuje potreba navrhovateľa nájsť si dostupné zamestnanie v čo najkratšom možnom čase.“, tak odvolací považuje za podstatné uviesť, že nie je zrejмый dôvod, pre ktorý by sa odvolateľ nemohol zúčastniť na uvedených benefitoch, a to práve, výlučne v dôsledku výšky čiastky hotovosti, s ktorou môže odvolateľ disponovať.

39. S prihliadnutím na odvolacie námietky odvolateľa Obec C., odvolací súd poukazuje na § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia. Zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1). Je teda nepochybné, že opatrovníkom v zmysle § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, by v prvom rade mala byť fyzická osoba, ktorá s ustanovením za

opatrovníka súhlasí, čo je subjektívnym predpokladom pre ustanovenie fyzickej osoby za opatrovníka a zároveň z objektívneho hľadiska takáto osoba spĺňa potrebné podmienky pre toto ustanovenie. Takouto osobou môže byť osoba príbuzná, alebo známa opatrovanému alebo iná vhodná osoba. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že A. B. by mal mať štyroch súrodencov podľa jeho uvedenia jedna sestra žije v Čechách a tri sestry žijú v B. (č.l. 84 rub spisu), matka je v DSS v M., pričom sám odvolateľ Obec C. uviedol, že už vykonával A. B. opatrovníka v minulosti (č.l. 113 spisu), tak potom za tejto skutkovej situácie, nemal odvolací súd dôvod odkloniť sa od záverov okresného súdu v tejto rovine. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že z konania vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš sp.zn. 7Ps/15/2018 v rozsudku č.k. 7Ps/15/2018-121 zo dňa 11.09.2019, právoplatnom dňa 25.09.2019 z ods. 7 vyplýva A. B. nemá príbuzných ani blízke osoby, ktoré by sa mohli ujať funkcie opatrovníka, pokiaľ mu v minulosti vznikali problémy, tak to v súvislosti s rodinnými väzbami, preto mu bol už v konaní ustanovený opatrovník obec C.. Krajský súd za týchto okolností nepovažuje za možné konštatovať, že by zisťovanie príbuzných, ktorí by mali záujem byť opatrovníkom obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony, bolo nedostatočným. Súd prvej inštancie vychádzajúc z tejto skutkovej situácie vyvodil správny právny záver, a to, že je potrebné za opatrovníka ustanoviť orgán miestnej správy, ktorým je obec podľa miesta bydliska posudzovaného.

40. Odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ nie je možné za opatrovníka ustanoviť žiadneho z príbuzných alebo žiadnu inú vhodnú osobu, súd ustanoví ako opatrovníka jednotku územnej samosprávy, ktorá má ako právnická osoba spôsobilosť mať práva a povinnosti (§ 18 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka), prípadne jeho zariadenie, ktoré je oprávnené vystupovať svojim menom (§ 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka), tzv. verejného opatrovníka. Ustanovenie verejného opatrovníka nie je viazané na jeho súhlas. Nie je pritom rozhodná okolnosť, či sú v tomto zariadení vytvorené už všetky organizačné predpoklady pre výkon funkcie opatrovníka (R 54/1984).

41. Z judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do detailov, nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie v odvolacom konaní odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

42. Krajský súd napokon považuje za potrebné primerane poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, podľa záverov ktorého odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

43. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie, ktorý uviedol vo výrokovej časti svojho rozhodnutia. Vzhľadom na skutkové okolnosti okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP, v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

44. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

45. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol za aplikácie § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1, § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď v prejednávanej veci nebol dôvod na postup podľa § 54 a § 55 CMP.

46. Okresný súd za aplikácie § 250 ods. 1 CMP zabezpečí uloženie rozsudku o spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín.

47. Rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).